26ՐԴ ՏԱՐԻ — ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 17 ՄԱՅԻՍ 1895 — ԹԻՒ 1172

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՀՆԱԶԱՐ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
ՓՈՂՈՑ, ՂԱԼԱԹԻԱ, ԷՍԿԻ ՊԱՆՔ ՕՍՄԱՆԻ
Անստորագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն
ետ չի դարձուիր

Bureaux du Journal HAÏRÉNIK
GALATA, ancien local de la BANQUE IMP. OTT.
CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱՅ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար	300 Թիւ	75	ղրշ.	Մէճիտ
» »	150 »	40	»	»
Գաւառներու	300 »	100	»	»
»	150 »	50	»	»
»	75 »	25	»	»
Օտար երկիր	300 »	25	ֆրանք	
Ռուսիա	300 »	16	րուպլի	

Թղթատարի ծախքը խմբագրութեան վրայ
[Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրշ. փոստայի փուլը 100 ղրուշի տեղ]։

غلطه‌ده اسكی بانق عثمانیده
حیره‌نیك غزه‌ته‌سی اداره‌سنه

10 ՓԱՐԱՅ

ՀՐԴԵՀԻ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

Թուղն ու ժամանակը չեմ յիշեր, բայց դէպքը ինչպէս որ պատմեցին միտքս է։

Աղքատ ընտանիք մը յիսուն տարիէն աւելի չարաչար աշխատած էր նպատակի մը հասնելու համար։ Տուն մը գնել, ա՛ս եղած էր մեծ մօր, աղջիկներուն, թոռներուն երազը։ Պառաւ մեծ մայրը երիտասարդութիւնը անցուցած էր աղախնութիւն ընելով․ վաստակին մեծ մասը տունը կը ղրկէր, քիչ մըն ալ մէկդի կը դնէր տուն մը գնելու համար։ Իր երկու աղջիկներէն մէկը չկրցաւ կարգուիլ․ ան ալ շարունակեց մօրը պէս բանիլ, մօրը պէս ընտանիքը նայիլ, մօրը պէս բան մը աւելցնել «մեծ նպատակ»ին համար։ Միւս աղջիկը կարգուած էր, տունէն դուրս չէր ելած․ երկու մանր աղջիկով որբեւարի մնաց։ Մայրը կը նայէր, աղջիկները կը մեծցնէր, ու տուն ալ կը դնէր «ասեղ ծեծելու»։ Երկու աղջիկները պզտիկ պզտիկ «քէրկէֆ»ին աշխատեցան։ Ու օր մը ամենուն աշխատութիւնը պսակուեցաւ․ կէս դարու մէջ խնայուած ստակովը տուն մը գնեցին․ վարձուոր ըլլալէ ազատեցան․ տուն փեսայ մըն ալ պիտի առնէին։

Ու գիշեր մը թաղին մէջ հրդեհ ծագեցաւ։ Կրակը բաւական հեռու էր․ վախ չունէին թէ մինչեւ իրենց կուգայ, բայց յանկարծ հով մը ելաւ, ու հրդեհը կը յառաջանար։ Այդ փողոցին մէջ ամենքն ալ աղքատներ էին․ յոյսերնին եկեղեցիին ջրանկիրներուն վրայ դրած էին․ ուրիշ թաղերէ եկեղեցիի ջրանկիրներն ալ կը հասնէին, քանի մը հատ էին, ջրաննին դրած կազմ և պատրաստ։ Աղքատները ժողվուքնին ըրած էին, բայց ջրանկիրները սիրտ կուտային անոնց որ չի վախնան․ ու թաղեցիներն ալ կը խոստանային անոնց երախտիքը ճանչնալ․ էրիկ մարդերը դրամ պիտի հաւաքէին ջրանկիրներուն տալու համար։ Եւ ահա յանկարծ ձիաւոր մը հասաւ շնչասպառ, գլուխը գլխարկ դրած․ վար ցատքեց ձիէն, գնաց քանի մը ջրաններու քով, ու ամենքն ալ մէկէն ի մէկ ոտքերնին վերուցին, առին փրկարար գործիքնին ու հեռացան։ Լաց, պաղատանք, դոռում գոչում օգուտ մը չըրին։ Գլխարկաւորը ձին հեծաւ ու նորէն վազելով ետ դարձաւ, ջրանկիրներն ալ ետեւէն։ Ամենքն ալ գացին անդին, բաւական հեռուն գեղեցիկ տուներու առջեւ շարուեցան, «Հոգ մի՛ ընէք» ըսելով։

—Երկու աչքը քէօռ ըլլայ, աս ի՞նչ ձուն էր մեր գլխուն բերաւ աս ղազեպը․ ո՞վ էր։

Էրիկ մարդ մը ըսաւ․

—Սիղորթաճին է։

—Հայ չի համնէ՞ր ըլլալու, սիղորթաճին ի՞նչ է, կը պոռային կիները։

Հրդեհը ա՛լ հասաւ, մոխիր դարձուց թաղը, և այն տունն ալ զոր գնելու համար կէս դարու մէջ քանի մը կեանքեր նուիրուած էին։

Աղջիկներուն մայրը որ այս աղէտը լալով կը պատմէր մեր քով, կը յիշեցնէր թէ «սիղորթաճիին» տուները ամենքն ալ ազատեցան․

—Աչքերնին քէօռնայ, Աստուծմէ գտնեն խըյանէթները․ զարդ կրակը մինչեւ անոնց չի հասաւ քի․ զէնկինին բաղդը բանուկ է։ Պօշ տեղը աղքատները վրայ տուին։

Այն թաղերուն մէջ ուր ապահովագրուած շէնքեր կան, հրդեհի պահուն վտանգը առաւելապէս չապահովագրուածներուն ու աղքատներուն համար է։ Ապահովագրող ընկերութիւնը պէտք եղած դրամը չի խնայեր ջրանկիրները ժողվելու համար։ Միւսները ի՛նչ կ'ըլլան թող ըլլան, որո՞ւն հոգը։

* * *

Նիւթական լաւ կարողութեան տէր անձ մը համեստ միջոցներ ունեցողին ու աղքատին բնական մահաբեր թշնամին եղած է, և միշտ է, կրակի առթիւ։ Ով որ հրդեհի մը ականատես եղած է, կամ պատմութիւնները լսած է, կրնայ իր յիշողութեան մէջ գտնել բազմաթիւ օրինակներ այս ճշմարտութիւնը հաստատող։ Վտանգի պահուն աճուրդ մը կը սկսի ջրաններուն բոլորտիքը․ ով որ աւելի վճարում կրնայ ընել՝ ա՛ն «ներս կ'առնէ» ուզածին չափ ջրան։ Կրնայ ըլլալ որ վտանգը իրեն համար դեռ շատ հեռուն գտնուի․ անդին անմիջական սպառնալիք մը կայ․ պիտի փճանան տուներ որոնց փրկութիւնը իրենն ալ ապահովութիւն մըն է, իսկ կորուստը՝ կը ծանրացնէ իր վտանգը։ Բայց անխիղճ եսամոլութիւնը որ այդ պահուն ա՛լ «խոհեմութիւն» կը կոչուի, իր բացարձակ իշխողութեան ներքեւ կը ճզմէ այն մարդը որ ջրանկիրներուն կրնայ ուրիշէն աւելի վճարել։ Մարդուն սրտին մէջ կ'արթննան արիւնի ժառանգութեան թողած անասնական բոլոր բնազդները։

Ու այս ամենուն մէջ շատ մեծ պատասխանատուութիւն չի՞ ծանրանար մեր եկեղեցապատկան ջրանկիրներուն վրայ։ Ո՞վ մենէ յարգանք ու սէր չի զգար այդ կտրիճներուն համար երբ կը տեսնէ զանոնք որ գլուխնին բաց, ոտքերնին բոպիկ կը սուրան։ Ահա մարդասէրներ որոնք տաժանակիր չարչարանքներով, մեծ վտանգի հաւանականութեամբ իսկ կը վազեն կ'երթան մեծ աղէտներու առջեւը առնել։ Եւ սակայն հրդեհէն վերջը շատ անգամ կը լսենք որ անոնք ալ, այդ «ժողովուրդի ղաւաններն» ալ շահադէտներ երեւցած են։ Արդար վարձատրութիւնը չէ որ զիրենք կը գոհացնէ․ շահախնդրութիւնն է զիրենք մղողը։

Ամէն թաղի եկեղեցին բնակարան կու տայ հայ ջրանկիրներուն․ տարին մէկ երկու անգամ զգեստ կը շինէ անոնց, և հրդեհի ատենն ալ միշտ վարձատրութիւն մը կ'ըլլայ։ Վտանգի ժամանակին համար պատրաստուած են անոնք, ամենուն յոյսը անոնց վրայ է։ Հասարակութեան սպասարկութիւն մըն է ջրանկրութիւնը, ուստի և անոր մէջ գտնուողները չեն կրնար իրենց հաճոյքին համեմատ գործել, շահադիտութեան ծառայել։ Պէտք է որ հաստատ կանոններու հպատակին։ Մեծ օրինակը աչքերնուս առջեւ է։ Սէչէնեի կոմսին կազմած ջրանկիրներուն վաշտը ի՞նչպէս կը գործէ․ անմիջական վտանգը ուր որ է, ինքն ալ հոն է միայն։ Ո՛չ հարուստը, ո՛չ ապահովագրական ընկերութիւնները կրնան փորձութիւն ունենալ իրենց ծառայեցնելու պետական ջրնուղը։

Քանի որ թաղերու մէջ անմիջական օգնութիւն հասցնողը տեղին ջրաններն են, յետոյ մօտակայ թաղերէն հասածները, պէտք չէ՞ որ մեր եկեղեցիները գէթ ինչ ինչ կանոններու ենթարկեն տեղական ջրանկրութիւնը։

Ա. Ա.

ՈՐՈՇՈՒՄ ԵՒ ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Կեսարիոյ Էվէրէկ գիւղաքաղաքին եկեղեցիին կալուածներուն խնամակալութիւնը ժամանակէ մը ի վեր կազմալուծուած է։ Ամիս մը առաջ, Տնտեսական խորհրդին դիմում ըլլալով՝ այդ խնամակալութեան վերակազմութիւնը խնդրուած էր։ Խորհուրդը նոյն օրն իսկ փութաջանութեամբ նկատողութեան առնելով խնդիրը՝ պաշտօն կը յանձնէ իր քարտուղարին որ անձամբ երթայ Էվէրէկցիներուն խանը եւ իր հսկողութեան ներքեւ կատարել տալով ընտրութիւնները՝ հարկ եղածը կարգադրէ։

Անկից ի վեր ամիս մը անցած է, եւ այդ որոշման գործադրութեան սկզբնաւորութիւն մը իսկ չէ եղած, ու կալուածներուն մատակարարութիւնը նոյն խղճալի ու անկերպարան վիճակին մէջ կը մնայ։

Որոշումներ տալը՝ լա՛ւ․ բայց անոնց գործադրութեանը եւ անյապաղ գործադրութեանը հսկելը՝ ա՛լ աւելի լաւ։

ՊԷՅՔՈԶԻ ՄԷՋ

Կիներուն ազդեցութիւնը գեղին մէջ։ — Բ. Հանըմին կարծիքը էրիկմարդերուն վրայ։ — Պէյքօզցին անպատկառութեան մէջ միայն անկեղծ է։ — Երթա՛նք չէզոք մարդը տեսնելու։ — Անկեղծ մէկը կը ճանչնա՞ք։ — Պէյքօզի երեք խնդիրները։ — Դպիր մը ի՛նչպէ՛ս կ'երգէ։ — Տիպար վարժակալ մը։

Պէյքօզցիները անկեղծ մարդիկ չեն․ այս եզրակացութեան հասայ ամբողջ կիրակի մը իրենց զոհելէ ետքը։ Ուրիշ իրողութիւն մըն ալ հաստատեցի, այն է թէ Պէյքօզի մէջ կիները էրիկմարդերէն աւելի կ'արժեն։ Եւ այս իրողութիւնը այնչա՛փ ճշմարիտ է որ նոյն իսկ էրիկմարդերը կը խոստովանին։ Իրենց թաղային գործերուն վրայ երբ ծանօթութիւններ ուզեցի մէկ քանիները պատասխանեցին․

—Մէյ մը տունը՝ հանըմին հարցունեմ տէ՝ կ'ըսեմ։

Ուրիշ մը թաղական ըլլալ կ'ուզէր բայց կնոջմէն կը վախնար։

—Ա՛խ աս կնիկս անգամ մը համոզէի՜․․․

Եւ վերջապէս թաղին վրայ լիուլի տեղեկութիւն քաղելու համար ինծի յանձնարարեցին երթալ Բ. Հանըմը տեսնել։

Գացի ու դուռը զարկի։ Բ. Հանըմ, որ լուացք ընելու զբաղած էր, տաշտը ձգեց ու եկաւ դուռը բանալու։

—Քիչ մը ձեզի հետ տեսնուիլ կ'ուզէի, ըսի։

—Շատ աղէկ, հրամմեցէ՛ք։

Խցիկ մը առաջնորդեց ինծի եւ ըսկսանք խօսակցութեան։

Պէյքօզի մէջ կարեւորագոյն խնդիրն է երեք տարի առաջ եկեղեցիին մէջ պատահած գողութիւնը։ Մտիկ ըրի տասներորդ անգամը ըլլալով։ Յետոյ Բ. Հանըմ կրթական խնդիրը յուզեց, ըսաւ թէ աղջիկներու համար վարժարան չի կայ գեղին մէջ, թէ մանկապարտէզի մը պէտքը շատ զգալի է․ նաեւ կարծիք յայտնեց թէ օրինական ընտրութեամբ պէտք է թաղական խորհուրդ մը կազմուի․ ըսաւ թէ շատ գոհ եղած է իմանալով որ Քաղաքական ժողովը այս մասին արդէն որոշում մը տուած է։

Պէյքօզի թաղական խորհուրդը օրինական ընտրութեամբ չէ կազմուած եւ միայն երեք անդամներէ կը բաղկանայ, որոնց մին ատենապետ է, մին ատենադպիր եւ միւսը գանձապետ․ այդ անձերէն երկուքը Պէյքօզցի չեն։ Պատրիարքարանը երեք տարի առաջ կազմած է այս խառն մարմինը, որովհետեւ Պէյքօզի մէջ չէ կրցած չէնք շնորհք չորս հինգ հոգի գտնել։

—Տիկի՛ն, ըսի, հիմա ընտրութիւն մը կատարելու համար պէտք եղած արժանի ընտրելիներ ունի՞ք։

—Ի՞նչ պիտի ըլլայ էրիկմարդուն արժանին անարժանը, պատասխանեց Բ. Հանըմ ձեռքի արհամարհական շարժում մը ընելով, երբ թէ դուրսէն եկածները գո՞րծ մը տեսան․ Պարիզէն մարդ բերես օգուտ չունի, կէճէ էրիկմարդ չե՞ն մի։

Դուրս ելայ եւ քննութիւններս շարունակեցի։ Ամէն Պէյքօզցի իր պզտիկ ցաւերը, պզտիկ հակառակութիւնները, շահերը ունի եւ անոնցմէ ազդուելով կը խօսի հետդ, պարապ բան մը պատմելու համար քեզ մինչեւ անտառը կամ խահուէի մը առանձին անկիւնը կը տանի, թէնէքէճի Մարտիկին կամ խալայճի Օննիկին մեքենայութիւնները կը բացատրէ խորհրդաւոր ձայնով մը, խնդրելով աղաչելով որ իրմէ լսած չըլլաս այդ բաները։ Եւ կ'աւելցնէ․

—Ըսես նէ ալ բէք հոգս չէ, նեղը մնամ նէ՝ ամէն ըսածներս կ'ուրանամ։

Պէյքօզցին անպատկառութեան մէջ միայն անկեղծ է։

—Բայց հոս չէզոք մէկը չի կա՞յ, հարցուցի մէկ ոչ-Պէյքօզցի բարեկամիս, որ հոն կը գտնուէր։

—Մարդ մը կայ, պատասխանեց, որ բոլորովին չէզոք է։

—Երթա՛նք ան տեսնենք։

Ու գացինք չէզոք մարդը տեսնելու։

Չէզոք մարդը գեղին մէկ առանձին չէզոք անկիւնը կը նստի, ծովեզրին մօտ՝ չէզոք տան մը մէջ։ Սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ մեզի եւ երկարօրէն խօսեցաւ գեղին թաղային գործերուն վրայ, իբրեւ մօտէն ճանչցող եւ հեռուէն հանդիսատես եղող չէզոք մէկը։

Համոզիչ գտայ իր բացատրութիւնները։ Գուցէ ըսէք թէ սխալ մը ըրած էի չէզոք մարդ մը փնտռելով եւ թէ պէտք էր աւելի անկեղծ մէկը գտնել, որովհետեւ չէզոքը անպատճառ անկեղծ չ'ենթադրեր։ Գտէ՛ք անկեղծ մէկը Պէյքօզի մէջ եւ ես պատրաստ եմ կրկին մինչեւ հոն երթալ իրեն հետ տեսնուելու համար։

Մեկնելու վայրկեանիս մարդը իր պատմածներուն ակնարկելով ըսաւ․

—Կը խնդրեմ այս խօսքերը մեր մէջը մնան, գիտէք ա՛, ես չէզոք մարդ մըն եմ, չեմ ուզեր այս տեսակ գործերու խառնուիլ։

Վերադարձիս շոգենաւին մէջ ինծի պատմուածները կրկին յիշեցի, դէպքերը, խորհրդածութիւնները, յայտնուած փափաքները քննեցի, վերլուծեցի։ Ահա՛ ինչ որ կրցած էի հասկնալ։

Պէյքօզի եկեղեցիին մէջ քանի մը տարի առաջ գողութիւն մը կը պատահի եւ ժամկոչը կ'ամբաստանուի եւ կը բանտարկուի։ Ժամկոչին հետ միասին կ'ամբաստանուին նաեւ եկեղեցիին մէջ պաշտօն վարող մէկ քանի անձեր, որոնք առժամեայ կերպով, երեք ամիսի չափ, կը բանտարկուին, սակայն որ եւ է դրական ապացոյց չըլլալով իրենց դէմ անանց դատապարտութիւն կրելու ազատ կը թողուին։ Այդ անձերը հիմա կրկին պաշտօն կը վարեն եկեղեցիին մէջ իբրեւ դպիր․ արդ, հակառակ դրական ապացոյցներու չգոյութեան, թաղեցիները միշտ կասկածելի կը գտնեն զանոնք եւ չեն ուզեր որ եկեղեցիին մէջ որ եւ է պաշտօն ունենան։ Ահա՛ իրենց գլխաւոր խնդիրներէն մէկը։

Այս դպիրները, հակառակ իրենց վրայ ծանրացող անվստահութեան, անհեթեթ ժպրհութիւններ ունին։ Ամէն կիրակի երգեցողութեան մասնակցելու համար պայմաններ կ'առաջարկեն թաղականներուն կամ քահանային․

—Պինլիք մը րախի ղրկեցէք քի գանք։

—Մինչեւ որ բաշա մը չկերցնէք տեղերնէս չենք երերար։

—Մայիսը անցաւ, խուզիի գլուխ մը չտեսանք ձեզմէ։

Սակայն հիմա գեղին վարժապետը կարող եղած է դպրոցի աշակերտներէն բաւական տիրացուներ հասցնելու եւ դպիրներուն սպառնալիքները իրենց առջի ուժը կորսնցուցած են։

Երկրորդ խնդիր։ Խորհուրդը, ինչպէս ըսի, օրինական կերպով կազմուած չէ․ ընդունելով հանդերձ թէ գեղին մէջ թաղական ըլլալու արժանի չորս հինգ մարդ դժուար է գտնել, Պէյքօզցիները կը փափաքին ընտրութեամբ օրինաւոր խորհուրդ մը կազմել։

Յետոյ՝ աղջիկներու համար նախակրթարանի մը պէտք ունին, ինչպէս նաեւ կը փափաքին որ իրենց դպրոցը քիչ մը աւելի բարեկարգուի եւ ուսումներու մասին աւելի փոյթ տարուի։ Ասոր համար սակայն դրամի պէտք կայ եւ իրենց բոլոր յոյսը այս մասին բարերար մը գտնելու մէջ կը կայանայ միայն։ Եկեղեցին աղքատ է, իբրեւ կալուածք տուն մը եւ խանութ մը ունի․ տունը հինցած խարխուլ շէնք մըն է եւ վարձու տրուած է մէկու մը որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր փարա մը չէ վճարած եւ թաղական խորհուրդը բան մը չէ կրցած ընել իրեն դէմ, որովհետեւ՝

—Ազնուական ընտանիքէ մէկն է մէջը նստողը։

Իսկ խանութին վարձքն ալ անկարելի եղած է գանձել․ որովհետեւ՝

—Մարդ մըն է մէջը նստողը քի հետը շախտ չըլլար։

Ահա այսպիսի թաղ մըն է Պէյքօզ, բայց չի յուսահատինք, օր մը ան ալ իր կանոնաւորութեամբը բերաննիս ջուր բերէ թերեւս։

Ե. Օ.

ԿՆՈՋ ՎԻՃԱԿԸ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Իբր դար մըն է որ Անգլիացիները իրենց տիրապետութիւնը հաստատած են Հնդկաստանի վրայ։ Իրենց ձեռք բերած քաղաքական եւ վարչական արդիւնքները քաջածանօթ են․ աշխարհքի սքանչացում պատճառած են։ Բայց բարեկարգութիւնը պահպանելը, արդարութիւնը տիրել տալը, տարօրինակ կերպով սակաւաթիւ խումբով մը 300 միլիոն մարդ կառավարելը ինքնին որչափ ալ գեղեցիկ եւ նոյն իսկ զարմանալի ըլլայ, տիրապետողներուն ստանձնած գործին մէկ մասն է միայն։ Կրցա՞ծ են ազդել պարտեալին բարքերուն, կեանքին, մտածելու կերպերուն վրայ։

Այս հարցումը կ'ուղղէ ինքնիրեն Անգլիոյ Հնդիկ հպատակներէն մին՝ նշանաւոր գրքի մը մէջ որուն վերնագիրն է Պատմութիւն հնդիկ քաղաքակրթութեան անգլիական իշխանութեան ներքեւ ։ Բրամաթա Նաթ Պոզ գիտնական մըն է իր ուսումը առած այն հոյակապ վարժարաններէն մէկուն մէջ զոր Անգլիացիները հաստատած են Հնդկաստան ։ Անգլիական վարչութեան դէմ շատ մը քննադատութիւններէ ետքը (Հնդկաստանի կառավարութիւնը անգլիական ազատութեանց մեծ ապացոյց մը տուած է՝ թող տալով այդ գրքին հրատարակութիւնը), շնորհակալութիւն կը յայտնէ Անգլիացիներուն որ հաստատապէս ձեռք զարկած են զեղծումները բառնալու ։ Այստեղ ի նկատ առնենք միայն հնդիկ կնոջ վիճակը ։ Անգլիացիներուն հասած ատեն, այդ վիճակը շատ ցաւալի էր, եւ, Անգլիացիներուն ամէն ջանքերուն հակառակ՝ դեռ այսօր կատարելապէս բարւոքած չէ ։

Հնդիկ կինը չի կրնար ուզած մարդուն հետ ամուսնանալ, եւ յաճախ ալ՝ զինքը կ'ամուսնացնեն այն տարիքին երբոր կամք չունի ։ Երբոր ամուսնանայ, ընտանիքին մէջ ո՛չ միայն իր էրկանը, հապա նաեւ անոր ազգականներուն եւ մասնաւորապէս կեսրոջը հրամանին տակն է. երբոր այրի մնայ, չի կրնար նորէն ամուսնանալ, ու եթէ ամուսնանայ՝ ամենուն արհամարհանքին ենթակայ կ'ըլլայ ։

Հետաքրքրական է նշանակել թէ այս պատուէրները օրէնքին մէջ չի կան ։ Ո՛չ մէկ կրօնքի հիմնադիր, ո՛չ մէկ բարեկարգիչ՝ այդպիսի հրէշութիւններ պարտք գրած, նոյն իսկ խրատած է ։ Հնդիկ քաղաքակրթութեան սկիզբը, կինը այն ատեն միայն կ'ամուսնանայ երբոր կին է, եւ կրնայ ի՛նք ընտրել իր էրիկը ։ Ռիկ-Վէտայի շրջանին մէջ, գլխուն ծաղկի գրասանդ մը դրած՝ կինը որ անուշ ու շնորհալի է, շատերուն մէջէն կ'ընտրէ ան զոր կը սիրէ եւ իրեն էրիկ առնել կ'ուզէ։» Ետքէն է որ ծնողքը կը միջամտեն իրենց աղջկանը էրիկ մը ընտրելու համար, բայց գոնէ կը սպասեն՝ որ աղջիկը ամուսնանալու տարիքը ունենայ . աւելի ետքը, երբոր շնորհքով մարդ մը գտնեն, կրնան նշանել իրենց աղջիկը, թէպէտ դեռ տղայ ըլլայ. վերջապէս, վերջին քայլ մըն ալ կ'առնեն, եւ պէտք է աղջիկնին ամուսնացնեն երբոր դեռ տղայ է . աղջկանը համար անպատուութիւն մըն է եթէ արբունքի հասնի դեռ չնշանուած. արբունքի տարիքէն ետքը զայն կարգող քուրմը ոճիր մը գործած պիտի ըլլար ։

Այս վերջին սովորութեան հիմը՝ հնդիկներուն ընտանեկան կեանքն է։ Հնդիկ ընտանիքը համախումբ կ'ապրի ։ Հայրը, զաւակները, հարսերը, թոռները, եղբայրները, եղբայրներուն կիները եւ երբեմն ալ աւելի հեռաւոր ազգականներ ամէնքը միասին կ'ապրին մէկ յարկի տակ ։ Տուներ կան ուր մէկ սերունդէ յիսուն հոգի կ'ապրին։ Ամէնքն ալ մէ՛կ կամքի մը կը հպատակին, բայց որպէս զի ետքէն ընտանիքին մէջ մտնողներ՝ այդ կամքին դէմ չհակառակին, տանը մանչերը մանկուհիներու հետ կը կարգեն, որպէս զի ատոնք կքին տանը մեծին կամքին։ Ատոր համար է որ ութ, հինգ, եւ աւելի պակաս տարիք ունեցող աղջիկներու ամուսնութիւնը պարտաւորիչ է։

Այս մասին վիճակագրութիւնները տեսնենք։ 1891ի վիճակագրութեան նայելով, 222,111 աղջիկ ամուսնացած են դեռ 6 տարեկան չեղած, 1,853,639 աղջիկ՝ դեռ 10 տարեկան չեղած, եւ 4 մն. 724,372 աղջիկ՝ դեռ 15 տարեկան չեղած։ Պէտք է նշանակել նաեւ որ 6 տարեկանէն պակաս 10,000 որբեւարի կայ, 10 տարեկանէն պակաս 52,000 որբեւարի, 15 տարեկանէն պակաս 140,000 որբեւարի ։

Այս վաղահաս ամուսնութեանց անպատեհութիւնները յայտնի են . առողջութիւնը առ յաւէտ կը վտանգուի, պատանի ծնողքը՝ որ դեռ իրենք զիրենք չեն կրնար կառավարել՝ չեն հասնիր իրենց բազմաթիւ զաւակներուն, ընտանեկան երջանկութիւնը շատ թէական կ'ըլլայ . եւ վերջապէս՝ կանուխէն այրիացող կիները այդ վիճակին բոլոր տխրութեանց կ'ենթարկուին ։ Հնդկաստանի մէջ, որբեւարիներուն վիճակը զարհուրելի է . դատապարտուած են մինչեւ մահ այրի մնալու ։ Ոչ մէկ երկրի մէջ այնչափ որբեւարի կայ որչափ Հնդկաստան . 46 միլիոն ամուսնացած կնոջ դէմ, 9 միլիոն որբեւարի կայ ։ Ի՜նչ ահռելի համեմատութիւն ։ Եւ ի՜նչ կեանք ։

1892ի Ընկերական Համաժողովին մէջ, Պոմպէյի Հնդիկ մը հետեւեալ կերպով նկարագրեց այդ կեանքը . «Սափրիչը կուգայ, եւ որբեւարիին մազերը կ'ածիլէ։ Կինը կը պոռայ, կը ծեծկըւի, բան մը օգուտ չըներ ։ Տարի մը ամբողջ՝ տունէն դուրս չի կրնար ելլել, եթէ ոչ անպատուուած կ'ըլլայ ։ Զինքը կը նկատեն իբր թշուառական արարած մը որ Աստուծոյ ցասման հանդիպած է ։ Զանիկա տեսնելը՝ անարգութիւն մըն է . անոր հանդիպիլը՝ գէշ նշան մը ։ Եթէ ճամբան դէմերնիդ ելլէ, պէտք է որ մէկ քանի վայրկեան կանգ առնէք՝ մինչեւ որ պատուհասը անցնի։ Այս պայմաններուն մէջ, իրենց միակ ցանկութիւնն է Պէնարէս երթալ եւ Գանգէսի սուրբ ջուրին մէջ նետուիլ ։ Խարոյկի վրայ զոհուելու սովորութիւնը, զոր լորտ Պէնդինք ջնջեց իր հզօր ձեռքով, բարիք մըն էր անոնց համար, բաղդատելով իրենց վարած կեանքին ։»

Խարոյկին վրայ այրուելու սովորութիւնը գիտէք ։ Այրին պարտաւոր էր նետուիլ այն խարոյկին վրայ որ կ'այրէր իր էրկանը մարմինը . եթէ վարանէր, իր ծնողքը, մեռնողին ազգականները զինքը կը յորդորէին, եւ եթէ մերժէր՝ կը բռնադատէին ։ Եւ որբեւարիներուն վերապահուած կեանքը այնքան տխուր էր, էրկանը հետ մեռնելու մերժումը այնքան անպատուաբեր էր որ շատ կիներ մահուան ընդ առաջ կ'երթային, եւ զիրենք ազատելու համար անգլիական իշխանութեանց բոլոր փորձերէն խոյս կուտային ։

Անգլիական կառավարութիւնը, որ սովորութիւն չունի իր հպատակներուն կրօնական խնդիրներուն միջամտելու, այս անգամ որոշեց ամրաբար կռուիլ այսչափ բարբարոս սովորութեան մը դէմ ։ 1829ին, լորտ Պէնդինք բացարձակապէս արգիլեց զայն ։ Եւ սակայն, 1882ին, տակաւին Պէնկալի մէջ կը յիշուէր խարուկահանդէս մը, մասնաւորապէս ահռելի պարագաներու մէջ կատարուած . այրիին էն պզտիկ աղջիկն էր որ կրակ տուած էր խարոյկին ։

Այդ սովորութեան ջնջումը առաջին քայլ մըն էր, բայց այդ քայլը գրեթէ ապարդիւն կը մնար եթէ յաջորդ քայլ մը չհետեւէր անոր . պէտք էր հիմակ որբեւարիներուն վերստին ամուսնանալու արտօնութիւն տալ ։ Այս պարագային մէջ ալ՝ բնիկ հանրային կարծիքը ոյժ տուաւ կառավարութեան ։ 1856 յուլիս 13ի օրէնքը այրիներուն արտօնութիւն կուտայ ամուսնանալ ։ Օրէնք ունենալը չէր բաւեր, պէտք էր բարքերուն մէջ մտնէր։ Մինչեւ հիմակ, դեռ ընդհանրացած չէ ։ 1856էն ի վեր, տարին մէկ քանի հարիւր այրի միայն կ'ամուսնանան ։ Եւ սակայն բարենորոգման կուսակիցները երթալով կը շատնան ։

Վերջապէս, երրորդ բարենորոգում մը կը պատրաստուի, տղայոց ամուսնութեան ջնջումը ։ Այս մասին ալ, հանրային կարծիքը կառավարութեան հետ է ։ Տեղական մէկ քանի ընկերակցութեանց խնդրանքին վրայ, օրէնքներ քուէարկուած են, եւ քիչ քիչ իրենց արդիւնքները պիտի տան ։

Արտաքին լուրեր

ԱՆԳԼԻԱ

Ուորվիքի երեսփոխանական ընտրութիւնն ալ ձախորդութիւն մը եղաւ Ռոզպէրիի Նախարարութեան համար ։ Միութենական երեսփոխան Պ. Լիթըլթըն ընտրուեցաւ 2805 ձայնով ընդդէմ 2230ի որ տրուեցաւ ազատական ընտրելիին։ Նորընտիրը կը յաջորդէ ուրիշ միութենականի մը, հրաժարեալ ատենապետ Պ. Բիլլի։ Պահ մը կարծուեցաւ թէ պահպանողականները եւ ազատական-միութենականները պիտի չկրնան ընտրելիին վրայ համաձայնիլ ։ Բայց վերջը կրցան կարգադրութիւն մը ընել ։ Ասկէ կարելի է հետեւցնել թէ արդի երեսփոխանական փոքրամասնութեան զանազան բաժանումները շարունակաբար կարող պիտի ըլլան համաձայն ընթանալ ։

Մինչեւ մեծ ճակատամարտին օրը այս համաձայնութիւնը անշուշտ պիտի շարունակուի, եւ այդ օրն ալ կ'երեւի թէ մօտենալու վրայ է։ Թէեւ շատ կողմերէ կ'ըսուի թէ արդի երեսփոխանական ժողովը բաւական ատեն դեռ պիտի տեւէ, բայց պահպանողականներու շարժումը նշան մը կրնայ համարուիլ թէ ժամանակը մօտեցած է . արդարեւ, ընդդիմադրութեան պետերը իրենց խումբերը կռուելու վիճակի մէջ դնելու կը հետամտին։ Թէ՛ պահպանողականներու եւ թէ՛ միութենականներու պետերը այս օրերս շատ մը քաղաքական ճառեր արտասանեցին։ Լորտ Սոլզպէրի Պրէթֆորտի մէջ, Տըվոնշայրի դուքսը եւ Պ. Չէմպըլէն Լոնտոնի մէջ սկսան ընտրական կռիւը ։

Եթէ պահպանողականները յաղթանակեն, այն ատեն միութենականներու հետ միասին պիտի կառավարեն երկիրը ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Շանկայէն հետեւեալ լուրերը հասած են Լոնտոն .

Ռուսական զօրքերը Մանչուրիի մէջ յառաջացեր են մինչեւ Կիրէն, որով ճարոնական զօրքերուն ետ քաշուելու գիծը վտանգի կ'ենթարկուի ։ Ռուսիոյ այս շարժումին ճիշդ նշանակութիւնը դեռ չի գիտցուիր . բայց կը վախցուի որ նորանոր խառնաշփոթութիւններ ծագին ։

Վօսիշէ Զայթունկ կը տեղեկանայ թէ Չինաստանի հաւանութեամբն է որ ռուսական այս շարժումը կը կատարուի ։ Այս կարեւոր լուրին վրայ պէտք է սպասել սուրհանդակին բերելիք ընդարձակ տեղեկութիւններուն ։

ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Հեռագիրը հաղորդեց Չինաստանի կայսեր մէկ յայտարարութեանը իմաստը։ Թայմզին կը հաղորդեն Թիէն-Ձինէն թէ այդ յայտարարութիւնը կը վերջանայ հետեւեալ խօսքերով .

«Մենք կը յուսանք, կ'ըսէ կայսրը, որ մեր հաւատարիմ հպատակները իրենց աջակցութիւնը պիտի տան մեզի ։ Մեր ուշադրութիւնը գրաւելու կոչուած խնդիրներուն կարգն է բանակին մէջ կարգապահութեան ամրապնդումը եւ երկրին ելեւմուտքին վերանորոգումը ։ Պետութիւնը պիտի քաջալերէ պարկեշտ եւ ուղղամիտ պաշտօնատարները որոնց լաւ վարչութեանը վրայ յոյս դրած է թէ՛ մայրաքաղաքին եւ թէ գաւառներուն մէջ ։»

ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Լոնտոն, 26 մայիս

Թագուհիին ծննդեան տարեդարձին առթիւ սովորական ընդունելութիւնը տեղի չունեցաւ, արտաքին գործերու նախարար լորտ Քիմպըլիի կնոջը վերջերս վախճանած ըլլալուն պատճառաւ ։ Ասոր փոխարէն Թուխտմանութեն երէկ գիշեր ընդունելութիւն եղաւ ։ Աֆղանիստանի վեհապետին տղան, Կալլէսի իշխանը, Եորքի, Սաքս-Քոպուրկի, Քէմպրիճի, Թէքի դուքսերը, Հէնրի Պաթթէնպէրկ իշխանը, լորտ Ռոզպէրի, դեսպանական մարմինը ներկայ էին ։ Ընդունելութենէն առաջ հացկերոյթ տրուեցաւ լորտ Ռոզպէրիի տունը . մասնակցեցան Կալլէսի իշխանը, Քէնթէրպըրիի արքեպիսկոպոսը եւ դեսպանները ։

Լայպախ, 27 մայիս

Թէեւ ցնցումներ կը շարունակուին ։ Պաշտօնական գնահատումին համեմատ քաղքին վնասը 3 միլիոն 135 հազար ֆիորին է եւ շրջականներունը 4 միլիոնէն աւելի։

Վաշինկթոն, 27 մայիս

Արտաքին գործերու նախարար Պ. Կրէշամ ծանրապէս հիւանդ է ։

Աթէնք 27 մայիս

Երեսփոխանական ժողովը բացուեցաւ ։

Պերլին, 27 մայիս

Կայսեր հօրեղբայր Ալէքսիս մեծ դուքսը, ընդհանուր պետ ռուսական նաւատորմին, ներկայ պիտի գտնուի Քիլի հանդէսներուն ։

Հռոմ, 27 մայիս

Ընդհանուր ընտրութիւնները 508 շրջանակներու մէջ կատարուեցան ամբողջապէս. արդիւնքն է՝ 326 նախարարական, 102 սահմանադրական ընդդիմադիրներ, 31 արմատական, 114 գործաւորական, 35 համեմատական ։ Հռոմի չորրորդ շրջանակին մէջ նախարարապետ Պ. Քրիսբի 934 ձայնով ընտրուեցաւ ընդդէմ 720 ձայնի որ տրուեցաւ գործաւորական Պ. Ֆելիչէի ։

Դ՛ ՑՈՒՑԱԿ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

Ի նպաստ հրկիզեալ կարօտելոց Սամաթիոյ

Մայիս 1էն մինչեւ 15

Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Երուսաղէմի 1200 ղրուշ։

Գուրու-Չէշմէի, Արնավուտ գիւղի, Պէպէքի, Պօյաճը գիւղի եւ Եէնի գիւղի տիկիններէ եւ օրիորդներէ հաւաքուած՝ ձեռամբ Տիկին Կատարինէ Զատաեանի եւ Տիկին Մ. Գաբամաճեանի.

Տիկնայք Է. Ճէճիզեան 108, Վ. Գալըճեան 80 ղրուշ, 40ական ղրուշ տուած են Վ. Տամատեան, Վ. Նէշտէրճեան, Ս. Կիւլէսէրեան, Շ. Տամատեան, Մ. Կիւմիւշեան 27, Ա. Յակոբեան 26, Հ. Ապտուլլահ 25։

20ական ղրուշ Է. Մինէճեան, Բ. Հիւսէյինեան, Վ. Տամատեան, Մ. Գարագաշեան, Թ. Փափազեան, Ե. Ալըքճեան, Մ. Իլիմոնճեան, Արմենուհի Պալեան, Ա. Արապեան, Տ. Ալթունեան, Խաչիկեան, Ե. Սարըեան, Շահնազարեան, Պիպէռեան, Ա. Խունիկեան, Մ. Արապեան, Տօսիօս, Թ. Քազրիկեան, Խ. Րէիզեան, Ս. Փ. եսեան, Մ. Տէմիրճիպաշեան, Երկանեան, Ա. Խ. սուֆեան, Վ. Պա իկեան, Բ. Տավուտեան, Պէրպէռեան, Յ. Հանըմօղլու, Ա. Զաֆրանեան, Սօֆեան, Ս. Յովսէփեան, Մ. Օրմանեան, Սուլ. րա, Մ Արսէնեան, Յ. պէօրէկեան, Վ. Սրմաքէշեան, Ի. Թօքաթլեան, Ն. Սէրաֆիմ, Տ. պէզազեան, Բ. Փափազեան, Վ, Գաբամաճեան, Կ. Զատաեան.

10ական ղրուշ Մ. Գէորգեան, Դարաքաշեան, Ա. Ալեանաքեան, Է. պէզազեան, Ե. Նահապետեան, Ոմն, Ոմն, Ոմն, Ոմն, Կ. Սերովբեան, Տ. Թընկըր, Ա. Գազանճեան, Տ. Գաբամաճեան, Մ Արսլանեան, Ա. պաղճեան, Ա. պաքըրճըպաշը, Վ. Օրմանեան, Մ. Վարժապետեան, Վ. Եէմէնիճեան, Ս. Բարաղամեան, Մ. Կաթէրօղ, Զ. Ալեանաքեան, Զ. Փանոսեան։

5ական ղրուշ Խ. Մաթոսեան, Մ. Գաբամաճեան, Ս. Արմազունեան, Գ. Գալֆաեան, Ա. Մուրատեան, Է. Կարապետեան, Ա. Սինանեան ։

Օրիորդք Ա. Զամիչ 108, պ. Յակոբօֆ 27 ղրշ, 20ական Ա. պէշիկթաշլեան, Ս. պասմաճեան, Ոմն, Ոմն։ Ոմն ամերիկացի. Վուռօ, Ա. Շալճեան, Ն. Փափազեան ։

10ական Մ. Ֆէնէրճեան, Ե. Գէորգեան։

5ական ղրուշ ութ անձինք ։ Ոմն 2 1/2, Ոմն 1/2, Տանիէլ էֆէնտի 40 ղրուշ։ Ստակի տարբերութիւն 8 ղրուշ։ Գումար 1953

(Շարունակելի)

Ազգային լուրեր

Կիրակի օր Գումգաբուի մէջ Մայր Եկեղեցիին Թաղական խորհրդէն հրաժարեալ հինգ անդամներու տեղ նորեր ընտրելու համար քուէարկութիւն պիտի ըլլայ։ Այս հրաժարեալ անդամներն են Տեարք Եղիազար Մելիքեան, Մանուկ Արզըեան, Յարութիւն Շէքէրճեան, Գրիգոր Մարգարեան և Մագսուտ Նարկիլէճեան, որոնց հրաժարման պատճառն է տեղափոխութիւնը ։

Ընտրողական ժողովը արդէն իր աշխատութիւնը լրացուցած է եւ պատրաստած է ընտրելիներու հետեւեալ եռապատիկ ցանկը .

1. Խաչիկ Մարգարեան
2. Ղազարոս Իւթիւճեան
3. Մանուկ Նարլըեան
4. Մինաս Տէր-Ստեփանեան
5. Միսաք Ճէվահիրճեան
6. Յարութիւն Տէր-Եփրեմեան
7. Յակոբ Աճառեան
8. Յովսէփ Տէվլէթեան
9. Յովհաննէս Ասլանեան
10. Նասիպ Գարագաշ
11. Սեպուհ Բլատեան
12. Սիմոն Հանչէր

ԹԵՐԹՕՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի (68)

Ժ. ԲՐԱՏԷԼ

ԾԻԱՊԱՐՏԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ Բ.

ՊՕՆԲԱՐԻ ԿՐԿԷՍԸ

Թ

—Միքամօյի հետ կրնաս տեսնուիլ . Մօինա քնացաւ եթէ թնդանօթ արձակուի չիմանար ։

—Լա՛ւ, պատասխանեց Պօնբար ։

—Միայն գիտցիր որ, ըսաւ կինը, այս իրիկուան ներկայացումը օդը պիտի ելլէ . ։ Պիտի ստիպուիմ դռները գոցել։

—Գոցէ՛, ըսաւ էրիկը ։ Իմ ընելիքս, եթէ յաջողի, աշխարհի բոլոր ներկայացումներէն աղէկ է ։

—Բայց ըսէ նայիմ . . .

—Բերանդ գոցէ՛ . դուն ալ հետերնիս պիտի ըլլաս, այն ատեն կը հասկնաս ։

Տիկին Պօնբար չպատասխանեց ու գնաց վայրկեան մը հսկեց Մօինայի վրայ, որ խորունկ կը քնանար ։

Պօնբար երկրորդ կառքին մօտեցաւ ։

Ըմպիչը հոն չէր . բայց լսեց որ կրկէսը մտեր էր ու քառասուն քիլօնոց գնդակներով փորձեր կ'ընէր ։

—Է՜, Միքամօ՛, գոչեց ։

—Եկա՛յ, վարպետ, եկա՛յ . . .

—Եկո՛ւր գաւաթ մը օղի խմենք . . .

—Եկա՛յ, վարպետ, եկայ . . .

Եւ Միքամօ, բան մը փնտռելու պէս աչքերը չորս դին կը պտտցնէր ։

Մօինան կը փնտռէր՝ վարպետին հետ երթալ գաւաթ մը օղի խմելու հրաման առնելու համար ։

—Կինդ մի՛ փնտռեր, ըսաւ Պօնբար, տնօրէնուհիին հետ է ։ Մօինա սաստիկ գլխու ցաւ մը ունի ։ Եւ տիկին Պօնբար, որ, ինչպէս գիտես, կիներու ամենէն բարեսիրտն է, իր անկողինը պառկեցուցեր է զայն, որպէս զի աղէկ մը քնանայ . գիտես որ գլխու ցաւի է՛ն ազդեցիկ դեղը քունն է ։

Միքամօ, որքան ալ որ դիւրահաւան էր, թաւալուն տնակին դուռը բացաւ ։

Եւ անոր խորը տեսաւ իր սիրականը, որ անմեղի քունով կը քնանար ։

Մօինա ոչ միայն կը քնանար, այլ եւ կը խորդար ։

Ըմպիչին սիրտը հանդարտելով՝ տնօրէնին հետ գնաց գարշելի զինետուն մը, ուր Պօնբար մէյմէկ գաւաթ օղի բերել տուաւ ։

Միքամօ այս առատաձեռնութեան վարժուած չէր ։

Վախնալով որ վարպետը միտքը կը փոխէ, մէկ ումպով գաւաթը պարպեց ։

Պօնբար անմիջապէս կրկնել տուաւ ։

—Գաւաթները լեցուցէ՛ք ։

Եւ այն ատեն ըմպիչը սկսաւ իր ըմպելին կամաց կամաց խմել ։

Տնօրէնը խօսքը բացաւ ։

—Միքամօ, ըսաւ, Մօինայի գլխուն ցաւը յարմար ատենին հանդիպեցաւ, վասն զի քենէ մասնաւոր ծառայութիւն մը պիտի խնդրեմ ։

Ըմպիչը խնդալով՝ ահագին բերանը բացաւ ։

—Ի՛հ, վարպետ, թէ որ ձեռքէս կուգայ . . .

—Ոչ միայն ձեռքէդ կուգայ, այլ եւ ամբողջ գործը քենէ կախեալ է . . .

Միքամօ ապուշ ապուշ անոր երեսը կը նայէր ։

—Կեցի՛ր որ պատմեմ. Այս առտու ծեծ մը կերայ ։

—Գիտեմ, վարպետ . եւ շատ զարմացայ որ ձեր վրայ ձեռք վերցնելու համարձակող մարդը ինծի չցուցուցիք որ ոսկորները կոտրտէի . վասն զի այն որ իր մարմնական ոյժը չարաչար կը գործածէ՝ վատին մէկն է . ինչ որ է . . .

—Մեծ կերայ, Միքամօ, շարունակեց տնօրէնը առանց յուզուելու, եւ այս բանը մեծ ցաւ կը պատճառէ ինծի մանաւանդ անոր համար որ այդ ծեծը ձեզի համար, ամբողջ խումբին համար կերայ . . .

—Մեզի համա՞ր մի, վարպետ . . .

—Այո՛, ձեզի համար ։ Աղէկ գիտէք որ ես ձեզ հօր պէս կը սիրեմ . . .

—Իրաւ որ, վարպետ, չեմ գիտեր թէ դուք մեզ հօր պէս կը սիրե՞ք մի . բայց ես գիտեմ որ ես ձեզ շատ կը սիրեմ ։

—Խօսքս մի՛ ընդմիջեր ։ Հիմայ կեցի՛ր որ ծեծը պատմեմ ։ Շատոնց ի վեր հարուստ մէկը կը ճանչնամ, որ հիմայ այս կողմերն է ։ Զինքը ճանչցած ատենս ես ալ հարուստ էի, վասն զի գիտես որ ես առաջուց ի վեր կրկէսի տնօրէն չեմ ։ Շատ աւելի բարձր դիրք մը ունէի ։

Պօնբար, քիչ մը չափէն խմած օրերը, անպատճառ կը խօսէր իր անցեալ հարստութեան եւ ընկերական այն բարձր դիրքին վրայ, զոր ունէր գլխուն դժբաղդութիւններ չեկած ։

—Շարունակեցէք, վարպետ, ըսաւ Միքամօ երկու արմուկները սեղանին դրած ։

—Ուստի երէկ, շարունակեց տնօրէնը, այդ մարդուն պատահեցայ, եւ այս էր պատճառը որ չկրցի ճառս շարունակել . . .

—Հա՜, ա՛տ ուրիշ . ես կարծեցի որ ձեր բերնի ծխախոտը կլլեր էիք . . .

—Ո՛չ, զիս յուզողը այն մարդուն տեսքն էր ։ Արդ, այդ մարդը ահագին գումարներ պարտք ունի ինծի։ Եւ կրնաս ըմբռնել որ, Միքամօ, անկից ի վեր այդ գումարները ձգնած ըլլալու են . . . ինչ որ է . այդ անձին դղեակը հարցուցի փնտռեցի, վասն զի դղեակ մըն ալ ունի…

—Վա՜յ, դղեա՞կ ալ ունի . . .

—Այո՛, եւ զեղադրական դղեակ մը . ուստի դղեակը հասկցայ ու ելայ գացի… Տէ՜ր Աստուած . . . ի՜նչ ընդունելութիւն . . . Խարազանի հարուածներ . . . բիրի հարուածներ . . . աւելի կոթեր . . . առանց հաշուելու երկու ահագին ու կատաղած շուներ, որոնք վրաս յարձակեցան զիս բզկտելու համար . . . եւ . . . եթէ չփախչէի . . . կրնայի ցուցընել քեզ մարմնիս այն մասը, զոր վիրաւորեցին ։

—Ուրեմն, վարպետ, դուք ի՜նչ Ը-

13. » Նալթըզճեան
14. Ստեփան Համամճեան
14. Տիգրան Խանճեան

Այս ընտրութիւնը մասնաւորապէս կարեւոր է Թաղին համար, որովհետեւ Մայր-Եկեղեցիին Թաղական խորհուրդը ամէն տարի առանց բացառութեան 200-250 ոսկիի բաց մը կը ներկայացնէր արդէն եւ պարտքը 2000 ոսկիէն աւելի հասած էր երբ երկրաշարժը վըրայ գալով աւերեց մասնաւորապէս Պոլսոյ Շուկային մէջ ունեցած կալուածները և ամսական եկամուտը 4-5000 ղրուշ պակսեցուց։ Դրամական այս նեղ կացութեան մէջ Թաղեցիներուն ջանքը պիտի ըլլայ անշուշտ ամէն կերպով վստահելի և կարող անձեր ընտրել որոնք կարենան եկեղեցիին գանձային վիճակը բարուքել։

—o—

Գուզկունճուքի Թաղական խորհրդին պաշտօնավարութեան շրջանը լրացած ըլլալով, Քաղաքական Ժողովին որոշման համեմատ Նոր Թաղական խորհրդի ընտրութեան ձեռնարկուած և Ընտրողական Ժողով մը կազմուած է, որ իր առաջին նիստը պիտի ընէ յառաջիկայ կիրակի առաւօտ։

«ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

1895

Չորեքշաբթի 17 Մայիս (Հ. Տ.)
29 » (Ն. Տ.)

Տ. Թ. Հ. ԹՈՒԻՆ. 1343
Թուական Հիճրէթի 1312 Զիլհիճճէ 5
Սէնէի Մալիյէ 1311, Մայիս 17
Կրօնական
Գկ. ԽԶ. օր Յինանց։
Ելս Օր 4 32

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Պօղոս էֆ. Աստարճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի ի նըպաստ Հիւանդանոցին հետեւեալ նուիրատուութիւնք եղած են.

Թօզաթեան եղբարք 108 ղրուշ, Պօղոս էֆ. Դըլլապեան 108, Նշան էֆ. Ազարեան (պարտիզակցի) 56, Ֆիլիպէի Ազգ. վարժարանի Հոգաբարձութիւն 216. Յակոբ էֆ. Չէչէեան 56։

=Հանգուցեալ Աբրահամ էֆ. Շահպազեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի Հիւանդանոցին նուիրած են.

Հայկ էֆ. Ա. Ինայէթեան 108 ղրուշ, Մատաթ էֆ. Ղազարոսեան 108։

=Հանգուցեալ Տիկին Սօֆի Տօզրամաճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի Հիւանդանոցին նուիրած է Մատաթ էֆ. Ղազարոսեան 108 ղրուշ։

ԱԶԴ

Յառաջիկայ կիրակի, 21 մայիս, Տ. Հմայեակ եպսկ. Դիմաքսեան պատարագ պիտի մատուցանէ Գարթալի Ս. Նշան եկեղեցին ի հանգիստ հոգւոյ գիւղին վարժարանին հիմնադիր Պէզճեան ամիրայի։

Առաւօտեան կառախումբերուն հետ հաղորդակցող շոգենաւերը կը մեկնին կամուրջէն (ը. թ.) ժամը 10ը 55, 1ը 5 եւ 3ը 25 անցած ու կը հասնին Գարթալ ժամը 12ը 40, 2ը 37 ու 4ը 55 անցած։

Իսկ մինչեւ իրիկուն ժամը մէկ կառախումբ կ'երթեւեկէ ու իրիկուան Պոլիս վերադարձող վերջին կառախումբը Գարթալէն կը մեկնի ժամը 11ը 20 անցած։

Կարդալ Ներքին լուրերուն մէկ մասը եւ Պորսան չորրորդ երեսը

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. Կայսերական պալատին քարտուղար անուանուեցաւ Միլքիէ վարժարանին շրջանաւարտներէն Լճմէտ պէյ։

Իլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Հեռագրական եւ Թղթատարական վերատեսչութեան վիճակագրութեան դիւանին տնօրէն Մազհար պէյի եւ Բերայի հեռագրատան տնօրէն Անթօնիատիս էֆէնտիի։

Սանիէի երկրորդ աստիճան՝ Ատանայի նահանգին Իտարէի ժողովին անդամներէն Դերջանեան Յովսէփ էֆէնտիի։

Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ իտալացի բրոֆէսոր Ծիովանիի։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Քաղաքապետութեան իրաւասութեանը ենթարկեալ գաւառներու ոստիկան-զինուորներու գնդապետ Հիւսէյին Հիւսնի պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՈՒՄ. Տիարպէքիրի կուսակալի փոխանորդը մայիս 13 թուականով հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է Մեծ-Եպարքոսին.

«Հայ հռոմէական ազգէն Տիարպէքիրցի Արսլանեան Սարրաֆ Յովսէփ անուն անձ մը երէկ իրիկունէն յետոյ տունը երթալու պահուն, փողոցին մէջտեղը վիրաւորուեցաւ։ Այս դէպքը իմացուելով վիրաւորեալը քննուեցաւ, եւ հարցաքննուելով, միայն «Սարգիս» անունը կրցաւ տալ։ Ասոր վրայ իր դրացին՝ մանրավաճառ Սարգիսը իբրեւ կասկածելի անմիջապէս ձերբակալուեցաւ։ Քննութիւն եւ խուզարկութիւն կատարուելով Սարգիսի հագուստներուն վրայ արեան բիծեր տեսնուեցան. այս եւ ուրիշ զօրաւոր նշաններով կասկածները հաստատուեցան։ Վիրաւորեալը առած վէրքէն մեռաւ։ Դատարանը քննութիւնները առաջ կը տանի։»

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՆ ՎԻՃԱԿԸ. Մայիս 14 թուականով Մեծ-Եպարքոսին ուղղուած հեռագրեր ծանուցած են թէ Էնկիւրիի, Խարբերդի, Էրզրումի, Ատանայի, Տիարպէքիրի, Հալէպի, Պէրութի, Տրապիզոնի, Սըվազի, Վանի, Պիթլիսի եւ Գասթէմունիի նահանգներուն մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն եւ ապահովութիւն կը տիրէ։

ՄԱՀ ՃԵՎՏԷԴ ՓԱՇԱՅԻ. Վեհ. Սուլթանը իմանալով Ճէվտէդ փաշայի մահը, հրամայեց որ, ի վարձատրութիւն այն բազմաթիւ ծառայութեանց զորս մատուցած է կայսերական կառավարութեան, մարմինը ամփոփուի Ֆաթիհ Սուլթան Մէհմէտի դամբարանի պարտէզին մէջ եւ յուղարկաւորութեան ծախքը վճարուի կայսերական մասնաւոր արկղէն։

Կայս. Թիկնապահ Վէհպի փաշա՝ Կայս. Իրատէի մը համաձայն Ճէվտէդ փաշայի ապարանքը երթալով, յանուն Վեհ. Սուլթանին ցաւակցութիւն յայտնեց վախճանեալին ընտանիքին։ Վէհպի փաշա նոյնպէս ներկայ գտնուեցաւ յուղարկաւորութեան։

Արքունի Նաւարանէն երկու շոգենաւ երկուշաբթի ժամը 3½ին մարմինը Պէպէքէն Ունգափան տարին, ուսկից հանդիսաւոր կերպով փոխադրուեցաւ որոշեալ տեղը եւ հոն ամփոփուեցաւ։ Յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուեցան բազմաթիւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ։

ԻՏԱԼԻՈՅ դեսպան Պ. Գադալանի երէկ իր բնակութիւնը փոխադրեց Թարապիայի ամարանոցը։

ԻՏԱԼԻՈՅ Սահմանադրութեան տարեդարձին առթիւ, յառաջիկայ կիրակի օր իտալական Օբէրայա ընկերութիւնը դաշտային հանդէս մը պիտի կազմակերպէ եւ հացկերոյթ մը պիտի տայ Պէյքոզ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ անգլիական նաւատորմը Մալթայէն ճամբայ ելեր է Միջերկրականի մէջ շրջան մը կատարելու համար։ Այդ նաւատորմը երկու մասի պիտի բաժնուի. առաջին մասը պիտի կազմեն Էնսըն, Սմփիլ, Հոէ, Վըլքէն, Պէրհըմ եւ Նայլ մարտանաւերը, եւ երկրորդը՝ Տըմօվիլ, Արէթուզա, Սֆօր, Հուս, Քէմպրին, Ֆիրլէս եւ Սըրբրայզ մարտանաւերը։ Ասոնք Աղեքսանդրիոյ առջեւ պիտի միանան արեւելեան նաւատորմին հետ եւ ամէնքն ի միասին ճամբայ ելլելով Բորսայիտի, Եաֆայի, Պէրութի, Սուրիական Տրիպոլսոյ, Կիպրոսի եւ Մէրմէրիսի նաւահանգիստները այցելելէ յետոյ, յուլիս 12ին Մալթա պիտի վերադառնան։

Թրաֆալկար եւ Քըմբըրտաուն մարտանաւերը նորոգուելու եւ ներկուելու համար Մալթա պիտի մնան։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ. Քննիչ Յանձնաժողովին անդամներէն Ֆերիգ Հասան Էտիպ փաշա, Պետական Խորհրդին անդամներէն Սատըգ պէյ, Դատական Նախարարութեան վիճակագրութեան տնօրէն Շէվքէդ պէյ, Պէհրամ փաշա եւ Նաւային Միրլիվա Ահմէտ Հիլմի փաշա, որոնք անցեալները պաշտօնով Սէլանիկի կողմերը գացած էին, առջի օրը մայրաքաղաքս վերադարձան։

ԻՍՄԱՅԻԼ ՓԱՇԱ. Վախճանեալ Իսմայիլ փաշայի ունեցած անգլիական պատուանշանները, Բաղնիքի մեծ-խաչը եւ Էդուալ տէզ Էնտի պատուանշանը, ըստ սովորութեան Լոնտոն դրկուեր են։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ Թիւրէ շոգենաւը, որ Ճիտտէ ուխտաւորներ տարած ատեն Կարմիր ծովու վրայ աւազուտի մը վրայ խրած էր, դեռ չէ ազատեր։ Բոլոր ուղեւորները փոխադրուեր են նաւերու մէջ որոնք օգնութեան փութացած էին Թիւրէի. յետոյ ցամաք հաներ են, առանց ոչ մէկը վնասուելու։ Թիւրէն ազատելու գործողութիւնները, որոնք օդին դէշութեան պատճառաւ ընդհատուած էին, հիմա վերսկսած ըլլալու են։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷԻ տնօրէն Պ. Լըմուան վաղը արձակուրդով Բարիզ կ'երթայ։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ընկերութեան սովորական նիստերը մայիս 19 ուրբաթէն սկսեալ կէս օրէն 4 ժամ ետքը տեղի պիտի

(Շարունակութիւնը կարդալ չորրորդ երեսը)

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Տք. Կ. Հինքէարպէյէնտի իւր բնակարանը փոխադրած է Բերա, Պայրամ փողոց, Թիւ 29, ուր ըստ առաջնոյն հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր, ժամ 8էն մինչեւ 10 (ըստ Թրքաց)։

ՎԱՐՁՈՒ ԱՄԱՐԱՆՈՑ ՄԸ

Ենի-Մահալլէ, Սարըեար, պահակատան դիմացը, ծովեզերեայ ամարանոց մը որ ունի վեց սենեակ, պատշգամ, փողոցի վրայ զատ դռնով խոհանոց, եւայլն։

Դիմել Սարըեար, Դավինճի Հաճի Միսաք աղային կամ Մէհմէտ Ալի փաշա խան Թիւ 5։ 3—3

ԲԱՌԳԻՐՔ ԱՆԳԼ.-ՀԱՅ
Վ. Յ. Յակոբեան

Վարժարանաց, գոլէժներու եւ իրենց պաշտօնէից, ինչպէս նաեւ ուսանողաց համար մասնաւոր գին որոշուած ըլլալով, պէտք ունեցողները ուղղակի դիմելու են հրատարակչին գրատունը, Զ. Թորոսեան, Պոլիս, Պահճէ գաբու Թիւ 4։
4—5

ԱՊԱՌԻԿ
“Օ ՔՐԷՏԻԹԷՕՐ„
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՐԱՍԵԱՑ
ԿԱԼԱԹԱ
Քարանթինա փողոց եւ Քչէ. Միլլէթ խան
Սոյն վաճառատանց մէջ
Վճարմանց մեծ դիւրութիւններով
եւ շաբաթական
մինչեւ 10 ղրշ. վճարումով
Կը ծախուին կարասիի վերաբերեալ ամէն տեսակ առարկաներէ զատ՝
կարի մեքենաներ, լամբարներ, պատի ժամացոյցներ, նկարներ, զարդեր
հեծելանիւներ եւլն. եւն
ԱՂԷ՜Կ, ԱԺԱ՜Ն ԵՒ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒ՜Ն
19—52

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ
ՎԵՐՆԻԿՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ
ՀԱՐԼԱՆՏ ՖԻԼՕ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ
Հիմնեալ 1791ին

Կը ծանուցուի ճարտարապետներու, երկաթուղիի եւ Թրամվայի գործապետներու, կառք ներկողներու, ներկարարներու թէ յիշեալ գործարանին համբաւաւոր վէռնիկները կը ծախուին Կալաթա, Գարանթինա փողոց, Եէր ալթը մըկրէթին մօտ Լէոն խանի տակ Պ. Գ. Ս. Արավանօբուլօյի խանութը։

Հարլանտ Ֆիլօ գործարանին վէռնիկները ուրիշ վէռնիկներէ գերազանց ըլլալով հանդերձ, գինն ալ անոնցմէ շատ աժան է։

Սոյն վաճառատան մէջ ներկի վերաբերեալ ամէն նիւթէ զատ, նաւերու եւ աղաքքներու հարկ եղած առարկաներ ալ կը ծախուին աժան գնով։
22—24

ՏՕՔԹՕՐ ՔՕՔՕԼԱԹՕՍ
Մասնագէտ կուրծքի եւ ստամոքսի հիւանդութեանց

Տօքթօր Քօքօլաթօս որ Բարիզի մէջ իր ուսումը առնելէ ետքը, Ֆրանսական հիւանդանոցներու մէջ երկար ատեն մասնաւորաբար զբաղած է ներքին եւ կուրծքի, սրտի ու լեարդի հիւանդութիւններով, հիմա հաստատուած է Բերա, Սագըզ-Աղաճ Թիւ 6, ուր սոյն հիւանդութիւններէն տառապող անձերը պատրաստ է ընդունիլ ամէն օր ժամը եօթէն մինչեւ տասը։ Կիրակի օրերը մինչեւ կէս օր ձրի։

Տօքթօր Քօքօլաթօս մանրադիտական քննութիւններ ալ կը կատարէ թուքի, մաղասի եւն. ի վրայ։ 7—10

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի

ԱՊԱՌԻԿ ԳԻՐՔԵՐ

Մկրտիչ Շահնազար կը ծանուցանէ թէ պատրաստ է հայթայթել Ֆրանսերէն, Անգլիերէն, Հայերէն ամէն տեսակ գիրքեր, վիրաբուժական, լուսանկարչական գործիքներ, իւղաներկ պատկերներ ամսական փոքրիկ վճարումներով։ Կը գտնէ նաեւ հին եւ նոր գիրքեր ու հնութիւններ։ Երաշխաւոր մը տալ անհրաժեշտ է։

Մանրամասնութեանց համար դիմել իր գրասենեակը ի Տէյիրմէն խան Ղալաթիոյ հրապարակին վրայ ամէն օր ժամը իննէն վերջը։

ՀՆԴԻԿ ԱԿՆԱԲՈՅԺ
ՏՕՔԹՕՐ ՆԷՎԱՊ ԱԼԻ ԽԱՆ

Համբաւաւոր ակնաբոյժ Տօքթօր Նէվապ Ալի Խան երկար ատեն իր արհեստն է գործ դնելէ ետքը՝ Սամոս կղզին եւ ուրիշ գաւառներ պտտելով աչքի զանազան հիւանդութիւններ բուժած, մանաւանդ Գուշ-Ատայի մէջ քսանըհինգ տարուան քանի մը կոյրի աչքերը բացած է։ Հիմայ Պոլիս վերադարձած ըլլալով՝ իր բնակութիւնը հաստատած է Բերա, Կալաթայի աշտարակին քով Պէրլէքէթզատէ փողոց Թիւ երկու տունը, ուր ամէն օր իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի առաւօտեան ժամը մէկէն մինչեւ ութ։ Չորեքշաբթի օրերն ալ նոյնպէս ժամը մինչեւ ութ ձրի պիտի նայի։ 2-30

ՏՕՔԹՕՐ ԴԱՒԻԹԵԱՆ
Վկայեալ Բարիզի համալսարանէն
ԲԵՐԱ ԵԷՆԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 1
(ՊԷՕՅԻՒՔ-ՓԱՐՄԱՔ ԳԱՊՈՒ)

Կը դարմանէ մանաւանդ միզային եւ ծննդական գործարաններու հիւանդութիւնները։ Հիւանդ կ'ընդունի կիրակէ զատ ամէն օր կէս օրէն ետքը 7էն 11 (ը. թ.)։ Չորեքշաբթի օրերը միեւնոյն ժամերուն ձրի կը դարմանէ։ 8—30

Յ. ԳԱԼԷՄՔԵԱՐԵԱՆ ԵՒ Ա. ԱՆԹՈՒԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏՆԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅԻՑ
23, Ամէրիգան խան, Ֆինճանճըլար եօգուշու
Կ. Պոլիս

Սոյն վաճառատունն ինչպէս ուրիշ անգամներ, այս անգամ եւս կը փութայ ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ միշտ ի պատրաստի ունի առանձին գործածութեան յատկացեալ բազմազան առարկաներ, ինչպէս Անգլիայէն յատկապէս բերել տրուած ամբողջ դեղին, դեղինով սեւ եւ սեւ տեսակ տեսակ մահճակալներ, ճերմակ կտաւներ, խոհանոցի վերաբերեալ վառարաններ եւ ուրիշ ամէն տեսակ առարկաներ, ամերիկեան խիստ ընտիր, դիւրագործածելի եւ ուժով լամբարներ, մսի մեքենաներ, սթօրի մեքենաներ, աթոռներ, սեղանի սպասներ, առաջին տեսակ ալբագա մետաղէ ափսէներ, պատառաքաղներ, դգալներ, դանակներ, եւն. Նոյնպէս նաեւ խիստ խնամքով շինուած պանեօններ, տուչեր, Ջրի դոյլեր եւն. եւն. Գիները խիստ չափաւոր։

Կը վստահացնենք պատուարժան հասարակութիւնը որ սոյն վաճառատունը դիմելով ըստ ամենայնի գոհ պիտի մնայ։
4—25

նել կ'ուզէք… կ'ուզէ՞ք որ ես երթամ այդ մարդը գտնեմ…

—Մի՛ աճապարեր, Միքամօ. եթէ ըլլաս չիփ չիտակ երթաս, ինչպէս որ ես գացի, դուն ալ վարպետիդ պէս կը վռնտուիս։ Ո՛հ, գլուխդ մի՛ թօթուեր. գիտեմ, պիտի կատղիս, հինգ վեց հոգի պիտի սատկեցնես, ամբողջ երկոտասնեակ մը կրնաս սատկեցնել, երկուք ալ աւելի դնենք՝ թող ըլլայ տասնըչորս։ Բայց ի՛նչ օգուտ, վերջապէս չուներն ալ քեզ կը սատկեցնեն…։ Ասկից զատ անանկով ձեռուընիս բան մը չանցնիր. հաւատա խօսքիս, ասկից աղէկ միջոց մը կայ…

—Ատ ձեր գիտնալու բանն է, վարպետ։ Դուք որ բարձր ընկերութեանց մէջ մտած ելած էք, ինէ աղէկ գիտէք թէ ասանկ պարագաներու մէջ ի՛նչ ընելու է։ Միայն թէ իմ կարծիքս ան է որ, երբ մէկը քեզի դպչի, պէտք է ապտակ մը ծեծել զայն, որպէս զի մէյ մըն ալ չընէ։

—Բայց կ'ըսեմ որ ատիկա անօգուտ է։

—Հապա ի՞նչ ընելու է. երթալ շընորհակա՞լ ըլլալու է։

—Խօսք մտիկ պիտի ընե՞ս, անիծեալ շատախօս…

—Մտիկ կ'ընեմ, վարպետ…

—Էրիկ մա՞րդ ես…

—Ո՛հ, վարպետ, այդ ի՞նչ հարցում է…։ Էրիկ մարդ ե՞մ մի… հարկաւ, եւ կատարեալ էրիկմարդ…

—Հիմայ կը տեսնենք։

Օգին կամաց կամաց սկսեր էր ըմբիշը տաքցնել։

—Ինծի նայեցէ՛ք, վարպետ, միմիայն սա ձեռքովս — եւ ոչխարի զիստի մը խոշորութեամբ ձեռքը դրաւ սեղանին վրայ — մի՛ միայն սա ձեռքովս աշխարհի ամենէն ուժով մարդուն վիզէն կը բռնեմ եւ չեմ թողուր որ շարժի։

—Մեծ մեծ մի՛ ջարդեր։ Հիմայ կը տեսնենք։

—Մեծ մեծ ջարդած չունիմ, վարպետ…։ Կեցի՛ք. իբր փորձ կ'ուզէ՞ք որ դէմս ելլող առաջին երկու անցորդները բռնեմ ու հոս բերեմ։ Չէք կրնար ըսել որ ասիկայ առաջուց պատրաստուած է։

—Հանդարտ կեցիր։ Թէ որ ասանկ բաներ ընես, քեզ կը տանին բանտը կը պառկեցնեն եւ այն ատեն նայինք Մօնա ի՛նչ ընդունելութիւն կ'ընէ քեզ, երբ գլխուն ցաւը անցնի։

Այս սպառնալիքը ըմբիշը անմիջապէս հանդարտեցուց։

—Ձեզ մտիկ կ'ընեմ, վարպետ, ա՛լ բերանս չպիտի բանամ։

Պոնբար վայրկեան մը լուռ կեցաւ։

Միքամօի պարզամտութեանը վստահ էր, բայց կը վախնար որ առաջարկելիք պատառը կլլե՞լը քիչ մը դժուար պիտի երեւնար։

—Գիտե՞ս ի՛նչ ընելու ենք, ըսաւ վերջապէս։

—Դեռ ոչ, վարպետ։

—Պէտք է որ գիշերանց այն մարդուն պարտէզը մտնենք…

—Հէ՛…

Միքամօ խոր մտածումի մէջ թաղուեցաւ։

—Հիմակուընէ՞ սկսար վախնալ։

—Չեմ վախնար, միայն կը մտածեմ թէ դուռը ո՞վ պիտի բանայ մեզ։

—Ապու՛շ, դուռը ի՞նչ պիտի ընես։ Պատէն չե՞ս կրնար անցնիլ։

Ըմբիշը տեղէն վեր ցատկեց.

—Պատէն անցնի՛լ, գիշեր ատե՛ն։ Բայց… այդ բանը արգիլեալ չէ՞…։ Կարծեմ ատոր համար մարդը բանտ կը դնեն…։ Կարծեմ թէ ոստիկանութիւնն ու դատաւորները հազար տեսակ փորձանք կը բերեն պատէ մը անցնողին գլխուն…։ Լրագիրներուն մէջ կարդացած եմ…։ Ասիկա անուն մըն ալ ունի… խոստո՞ւմ է, ի՞նչ է…

—Խորտակում ըսել կ'ուզես, ըսաւ Պոնբար… բայց բոլորովին նոյն բանը չէ… խորտակումը ան է որ մէկը դուռ մը կը կոտրէ եւ բան կը գողնայ…։ Բայց մենք գողնալու համար չէ որ կ'երթանք, այլ ընդհակառակն չգողցուելու, չխաբուելու համար…

—Ատ իրաւ է, ըսաւ Միքամօ, որ այս տրամաբանութենէն կատարելապէս համոզուեր էր…

—Հիմայ տե՛ս ինչ պիտի առաջարկեմ քեզ։ Մօնա թող քնանայ. դու, ես եւ կինս ճամբայ կ'ելլենք։ Դու մեզ կ'օգնես որ պատէն անդին անցնինք։ Մարդը կը գտնենք, քիչ մը առաջուան ըսածիդ պէս՝ վիզէն կը բռնես… ու ես ըսելիքս կ'ըսեմ իրեն։ Ասիկայ պէտք է որ իմ, կնկանս ու այն մարդուն միջեւ տեղի ունենայ։ Դու քիչ մը հեռուն պիտի կենաս։ Այն մարդը մէյ մը որ զապուի, ա՛լ բան մը չի կրնար մերժել մեզի։ Ուզածնիս պիտի տայ… ես ալ քեզ չեմ մոռնար… առնելիքներդ կը վճարեմ… եւ պզտիկ նուէր մըն ալ կուտամ բացէն, վասն զի ամէն աշխատութիւն վարձատրութեան արժանի է…

Միքամօ, հակառակ այս հրապուրիչ առաջարկութիւններուն, տակաւին կը վարանէր։

Պոնբար վերջապէս անոր տկար կողմը գտաւ։

—Մտիկ ըրէ՛. եթէ յաջողինք, եթէ կարենանք մեծկակ գումար մը կորզել այն մարդէն, տնօրէնի խօսք կ'ուտամ քեզ որ Մօնայի փափագած վարդագոյն մայօն նուէր ընեմ քեզ. հետեւեալ առտուն կ'երթանք կը գնենք։ Երդում ըրի, խօսքս խօսք է… պատուոյս վրայ խոստացայ…

Ըմբիշը ա՛լ չդիմացաւ՝ միտքը բերելով որ Մօնա ո՛րքան ուրախ պիտի ըլլար։

—Եղաւ, ըսաւ տնօրէնին ձեռքը սեղմելով, ինչ որ Պոնբարի դէմքը սոսկալի կերպով թթուեցուց, վասն զի Միքամօյի ձեռք սեղմելը… անտանելի էր։

Միքամօ գլխէ ելած էր. ա՛լ ետ չըպիտի կենար։ Տնօրէնը գնաց անմիջապէս այս բարի լուրն աւետեց իր կնոջը։

Զարմանալի՛ բան. տիկին Պոնբար ո եւ է առարկութիւն չըրաւ։

Որոշեցին որ կէս գիշերէն երկու ժամ առաջ մեկնին, ինչ որ դիւրին էր, վասն զի Պոնբարի կրկէսը այն իրիկուն ներկայացում չունէր, ինչպէս որ քիչ մը վերը ըսինք։

(Շարունակելի)

ունենայ ընկերութեան կեդրոնատեղին ։

ՔՈԼԵՐԱՆ. Թարսուսի մէջ, մայիս 14էն 15, քոլերայէ բռնուեր են 12 հոգի եւ մեռեր են 10 հոգի ։

—Դամարանի մէջ, մայիս 10էն 14, քոլերայէ բռնուեր են 3 հոգի եւ մեռեր են 2 հոգի ։

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐԷՆ կը գրեն Մոնիդէօրի թէ գողերը Գարահիսարէն 3 ժամ հեռու Գալլը-Կէօյի մէջ ձեռնարկուի մը տաշալարէն 150 ոսկի, 2 հրացան եւ ըէվոլվէր մը գողցեր են։ Քննութիւն բացուած է ։

ՊՈԼՍՈՅ օտար ապրանքներու մաքսատան մէջ ուլունքներ պարունակող ծրարներ, որոնք Վենետիկէն Նիսիմ Բոհէն Եուտայի անուան ղրկուած էին, քննուած պահուն, գտնուած են բուստեր որոնք ուլունքներուն մէջտեղը զետեղուած էին ։ Գրաւուած այդ բուստերը երեք օխայէն աւելի կշռած են ։

ՎԱՆԷՆ կը գրեն թէ վերջերս Աղբակի մէջ տեղացած յորդ անձրեւներէն մէկ քանի տուն փլատուեր են. տուն մը փլեր է, եւ երկու տղայ ու կին մը փլատակներուն տակ մնալով՝ մեռեր են։

ԿԱՐԱԳ. Սպարապետի Դրան մասնագէտները, որոնք Կրթական Նախարարին հրամանով քննած են Սուլթանիէ վարժարանին մէջ գործածուած կարագը, հաստատած են թէ անոր բաղադրութիւնն է ճարպ, սուսամի իւղ եւ հարիւրին 40-50 միայն կարագ ։ Այդ խառնուրդը իբրեւ Հալէպի կարագ տրուած էր հայթայթող վաճառականին կողմէ ։

ՃԱՆՃԱՃԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

Եռեակ սպանութիւն. Պարսկական դեսպանատունը Դավրէժ պիտի ղրկէ այն պարսիկները որոնք Պոլսոյ Սիւլէյմանիէ թաղին մէջ պարսիկ մը, կինն ու տղան խղդամահ ըրած էին։ Մինչեւ օսմանեան սահմանագլուխը օսմանեան պաշտօնեաներ պիտի հսկեն անոնց վրայ ։

—Դիակ մը. Առջի օրը Ուն-Գափանի առջեւ ծովէն մարդու մը դիակը հանեցին։ Մարդուն ո՛վ ըլլալը չհասկցուեցաւ։

—Ընդհարում. Գալաթայի առջեւ, անգլիական Ուեստկէյդ շոգենաւը, հոսանքէն մղուելով, գնաց զարկաւ Սէսսիւլպահր զորվէդին։ Այս վերջինը թեթեւօրէն վնասուեցաւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Երեքշաբթի 16 Մայիս

Ընթացք փոխանակագրոց

Երեք ամիս Լոնտոնի վրայ	111	50
» » Բարիզի »	22	60

Քօնսօլիտէ

Քացուեցաւ	28	22
Գոցուեցաւ	28	26½

Թահվիլաթք Օսմանեան

Իրիկուն	97

Ընկերութեանց Արժէթուղթերու

Փոխառութիւն Թէրքի A.	64	—
» » B.	44	87
» » C.	27	87

Բաժնէթղթոց

[illegible] երկաթուղի	ֆր.	164	
Թումպէկի	ոսկի	11	75
Ռէժի		21	32
Օսմ. Ապահովագր. ընկերութիւն	ոսկի	8	42½
[illegible]	»	3	32
Քրէտի Ժէնէրալ Օթման	»	11	24

Ընթացք դրամներու

Օսմ. ոսկի	100 —	20 ֆրանգ	88 20
Մէճիտ	108 03	Անգլ. ոսկի	110 24
Պէշլիք	103 —	Մարք Գեր. ոսկի	107 26
Մէթալլիք	96	Իմբէրիալ	90 30
[illegible]	18 —	Քրիմիջ	51 15
[illegible]	6	Ռուսլի Ռուբլ	8 36

Հարաւային Ափրիկէի
Ոսկեհանքի բաժնետոմսեր

Գնենք ու ծախենք հոս
Առանց ո եւ է ծախքի
Crœusus deep,
West Rand Mines,
Sheba.
British S. A. (Chartered)
Transvaal Consolidated etc. etc.
Դ. ՖԱՐՐՕ. Փոխանակութեան Միջնորդ Կ. Պոլիս

ՏՈՔԹԷՕՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԷՖ. ՃԻՎԱՆԵԱՆ
Նախկին բժիշկ
ԲԱՐԻԶԻ ՇԱՐԱՆԹՕՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ
ՄԵԾ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ
Որ Ներքին բժշկութեան բարձր աստիճանը Նաեւ Բարիզի Ակադեմիայէն ուսմանց Նշանաւորութեան մրցանակը ստացած է

Հիւանդներ կ'ընդունի իր տունը ամէն օր ժամը 7էն 11 Բերա Մեծ փողոց Աղա-Ճամի, Լիւքսէմպուրկի կից Թիւ 124 ։

Կը դարմանէ մասնաւորաբար ջղային եւ կուրծքի հիւանդութիւններ (Կէօյիւս, Թըքնէֆէս, սրտի եւ ստամոքսի) ինչպէս նաեւ գլխու վրայ եղած ամբողջ ցաւերը, ծննդական գործ. հիւանդութիւնները. նաեւ վիրաբուժական ամէն գործողութիւններ կը կատարէ ։

Հինգշաբթի օրերը աղքատ հիւանդութիւնները ձրի կը նայի ։ 6—10

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ
ԳԱՐԼՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿ
Ղալաթա, Պէօյիւք Միլլէթ խան Օսմ. Թղթատան վրայի յարկը
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Բերա Մեծ-Փողոց. Թիւ 362 եւ 364
(Մէնք Անթօնիօ Եկեղեցիին դիմաց)

Այս մասնաճիւղը զոր հաստատեցինք մասնաւորապէս մեր Բերայի եւ շրջակայից յաճախորդաց փափաքանաց պատասխանելու համար, կը պարունակէ մեր Կալաթայի կեդրոնական տան ամէն տեսակ ապրանքները եւ ի մասնաւորի արդուզարդի վերաբերեալ ընտիր ընտիր առարկաներ միշտ պահելով մեր սկզբունքն՝ աժան ծախել շատ ծախելու համար։ Մեր Պերլինի եւ Վիեննայի գործարանները, ինչպէս նաեւ Բարիզի եւ Լոնտրայի տուները ամէն կերպիւ կը դիւրացնեն մեր գործառնութիւնները մեզ հայթայթելով աժան եւ լաւ ապրանքներ ամենուն հետ մրցելու կարող։ Զատկի տօներու եւ ամառուան եղանակի առթիւ նորանոր վաճառքներ հասան կանանց, օրիորդաց եւ տղոց համար ամէն տեսակ զգեստներ վերջին աստիճան աժան գնով։ Մեծ մթերք գուլպաներու, քրավաթներու, չապիկներու, թաշկինակներու, հովանոցներու, տղու գլխարկներու, Ֆրանսական եւ անգլիական տուներու եւ այլն ։

Մասնաւոր ճիւղ չափի վրայ շինուելիք հագուստներու համար կերպասներու
ՎԱՃԱՌՈՒՄՈՒՆՔ ԲԱՑԱՐՁԱԿԱՊԷՍ ԿԱՆԽԻԿ — ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ				ԴԱՐՁ			
ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. թ. 122 խառն Առօտ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		Կառք. թ. 121 խառն Առօտ.	
		ժ.	վ.			ժ.	վ.
Էսկի-Շեհիր	մեկ.	12	—	Էնկիւրիւ	մեկ.	1	35
Աք-Պունար	»	12	49	Սընճան-քեօյ	»	2	30
Ալբիւ-Քեօյ	»	1	32	Մալիւ-քեօյ	»	3	39
Պէյլիկ-ախըր	»	2	20	Բօլաթլը	»	5	16
Սարը-քեօյ	»	3	32	Պէյլիկ-քէօբրիւ	»	6	6
Պիչէր	»	4	29	Սաաքլար	»	6	39
Սաաքլար	»	5	14	Պիչէր	»	7	26
Պէյլիք-քէօբրիւ	»	5	57	Սարըքեօյ	»	8	30
Բօլաթլը	»	6	52	Պէյլիկ-ախըր	»	9	36
Մալըքեօյ	»	8	12	Ալբիւ-քեօյ	»	10	30
Սընճան-քեօյ	»	9	15	Աք-պունար	»	11	7
Էնկիւրիւ	հաս.	10	8	Էսկի-Շեհիր	հաս.	11	54
		իրկն				իրկն	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ՔԷՕԹԱՀԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ				ԴԱՐՁ			
ԿԱՅԱՐԱՆՔ		Թ. 222 խառն առտու		ԿԱՅԱՐԱՆՔ		Թ. 221 խառն իրկն.	
		ժ.	վ.			ժ.	վ.
Էսկի-Շէհիրէն	մեկնմ.	1	—	Քէօթահեայէն	մեկնմ.	7	34
Կիւնճէ Դըսըգ	»	2	—	Ալեալունա	»	8	16
Սապօնճը Բընարը	»	3	4	Սապօնճը Բընարը	»	9	20
Ալաեունա	»	4	14	Կիւնճէ Դըսըգ	»	10	16
Քէօթահեա	ժամնմ.	4	40	Էսկի-Շէհիր	ժամնմ.	11	14

ՄԱԶ ԹԱՓԵԼՈՒ ՋՈՒՐ
ԿԱՆԻՊԱԼԻ ՀՐԱՇԱԼԻ ՌՈՒՍՄԱՆ
ՆՈՐԱԳԻՒՏ ՀԵՂՈՒԿ
Մարմնոյ վրայի ԱՒԵԼՈՐԴ ՄԱԶԵՐԸ
Թափելու համար

Ցիշեալ ջուրը որ մէկ վայրկենի մէջ, առանց լուացքի եւ բաղնիք երթալու, մարմնոյ վրայի աւելորդ մազերը եւ աղուամազերը (այվա թիւյիւ) կը ջնջէ եւ կը թափէ, նոյն իսկ եթէ ժամերով մարմնոյ վրայ մնալու ըլլայ մորթը չայրեր եւ չի վնասեր, այլ ազդեցութիւնը միայն մազերու վրայ ըլլալով վայրկենի մէջ զանոնք կը ջնջէ եւ կը թափէ ։

Նոյն հեղուկը որ 2 տարիէ ի վեր Պոլսոյ Թուրք հասարակութեան մէջ մեծ ընդունելութեան արժանացած է, ձեռնհաս ատենի կողմանէ քննուած եւ արտօնուած եւ ամեն Թոյնէ զերծ գտնուած է ։ Շիշը 7-8 անգամի կը բաւէ ։ Շիշը 15 ղրուշի կը ծախուի մեծաքանակ, ամէն մեծ դեղավաճառներու քով ։ Իսկ փոքրաքանակ, Բերա «Պոն Մարշէյի», Բիբմալիոնի եւ Իգիտորի վաճառատուններն ու Ղալաթիա Սիմոնոֆ էֆէնտիի քով և Գոմիսիոն խանի տակ Մատէլլայի դեղարանը ։ Պահչէ Գաբու Քիւչիւքեան և Մէրհամէթեան էֆէնտիներու դեղարանները, նոյնպէս Պոլսոյ Մաքսի դէմ Անգլիական վաճառատունը ու Շահզատէ Պաշի Տիրէքլէր Արասի Թիւ 76, Սինէմեանի դեղարանը ։ [illegible] Շաքարեանի դեղարանը ։
Գաւառներներէն դիմել Պոլսոյ դեղավաճառներուն ։

ՍԱԿՈՒ ՊԼՕՔ

TOMBLAINE près Nancy (France).
SAGOU BLOCH
Garanti Pur et Véritable
Nous prions le public de réclamer le véritable Sagou Bloch
Pour mettre fin aux contrefaçons déloyales, MM. BLOCH préviennent le public que le Sagou sortant de leurs Usines est vendu sous la dénomination de Sagou Bloch
Ամենէն ընտիրն եւ ամենէն համովը

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ
Ա Զ Դ

Տնօրէնութիւնս պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ Էսկիշէհիր-Գոնիայի գծին երկրորդ մասն ալ, այսինքն Ալայունթէն Չէքիւրլէր եղած բաժինն ալ պիտի սկսուի շահագործուիլ մայիս 16/28էն ։

Հետեւեալ կառախումբերը պիտի երթեւեկեն հոն ամէն օր.

Թիւ 324 խառն կառախումբ Ալայունթէն Չէքիւրլէր

Ալայունթ մեկնում առաւօտ ժ. 4 վ. 30
Չէքիւրլէր ժամանում » ժ. 5 վ. 32

Թիւ 323 խառն կառախումբ Չէքիւրլէրէն Ալայունթ

Չէքիւրլէր մեկնում առաւօտ ժ. 6 վ. 30
Ալայունթ ժամանում » ժ. 7 վ. 32

Ցիշեալ կայարաններէն կամ նոյն կայարանները մեծ եւ փոքր արագութեամբ ղրկուելիք ապրանքներու, մխամբրոիններու, կենդանի անասուններու ընդունելութիւնն ալ պիտի սկսի նոյն օրը ։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ
Ա Զ Դ

Ռումէլիի երկաթուղիներու 152րդ վիճակահանութիւնը հրապարակաւ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ չաբաթ օր, 1 յունիս (ն. տ.) ճիշդ կէս օրին, կայսերական փողերանոցին մէջ, աջակցութեամբ Օսմ. Կայս. պանքային ։

ԹԱՊԻՕՔԱ ՊԼՕՔ

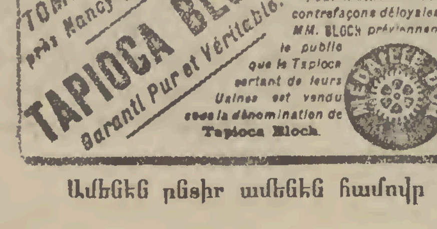

TOMBLAINE près Nancy (France).
TAPIOCA BLOCH
Garanti Pur et Véritable
Nous prions le public de réclamer le véritable Tapioca Bloch.
Pour mettre fin aux contrefaçons déloyales, MM. BLOCH préviennent le public que le Tapioca sortant de leurs Usines est vendu sous la dénomination de Tapioca Bloch.
Ամենէն ընտիր ամենէն համովը

THE PATRIOTIC
ՓԱԹՐԻՕԹԻՔ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Հիմնուած ի Տըպլին 1824 ին
Դրամագլուխ 1,500,000 անգլ. ոսկի
Տարեկան [illegible] 200,000
ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ. Վնասները կը վճարուին փութով եւ առատաձեռնութ
Ընդհանուր գործակալ ՊԷՅՔԸՐ եւ ԷՏՈՒԱՐՏՍ
Քամոնտարուլօ խանը, Պահչէ-գաբու, Ստամպոլ
Դեր գործակալ ՄԻՀՐԱՆ ՍԱՐԸԵԱՆ
8, Համիտիէ ճատտէսի Ստամպոլ
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
Իպրէթ խան, Ղալաթիա

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ
ՏՈՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
(ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ց'ԱՄԻՆ 1852)

Կը ծանուցանեն արգոյ հասարակութեան թէ փակելով Պոլսոյ (Պահչէ-Գա... տան, վերջապէս հաստատուած են իրենց Բերայի մասնաճիւղը Թիւ 396 Փողոց (Եանիի գարեջրատան վրայի յարկը՝ ճիշդ Ջուպուքճեան գոհարավաճ... դէմը) եւ ըստ առաջնոյն նորահնար գործիքի մը միջոցաւ ամենաաստիկ ցաւ... անյայս դատուած ակռաները մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն. ցաւով... ձել եւ բուժուած վերադառնալ ։

Գատըգիւղցի յաճախորդք կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 ... սօվէլի փողոց, ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր ։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա. Թիւ 1 Խրիսօվէլի փողոց Գատըգիւղ

ANCRE ԱՆՔՐԸ
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ
ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆԸ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐԸ
ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՑԱՐԱԳՈՒԱԾԸ
Ստացական դրամագլուխ £26 միլիոնէն աւելի | 1871էն մինչեւ 1898 վճարեալ գումար 180 միլիոն
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Պրք. կոմս Էտմոն Ջիչի, կայս. եւ արք. խորհրդական, նախագահ
» Րօտոլֆ Հօյօս դեր-նախագահ.
» Եօզէֆ Հօյօս կայս. եւ արք. խորհրդական
» Քօլօման Նաքօ » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն
Թէօտոր Բօնցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ.
Կառավարութեան Խորհուրդ
Պ. ԺԱՆ ԼԻՒԻՔ. կայս. եւ արք. նախարարական խորհրդական
Ընդ. գործակալ ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
Տնօրէնութիւն. Բերա, Թիւնէլի հրապարակ. Սարաֆ օղլուի տունը
Գլխաւոր գործակալ — Մ. Տէր Ներսէսեան, Գօճաման Օղլու խան Թ. 7, Կ. Պոլ

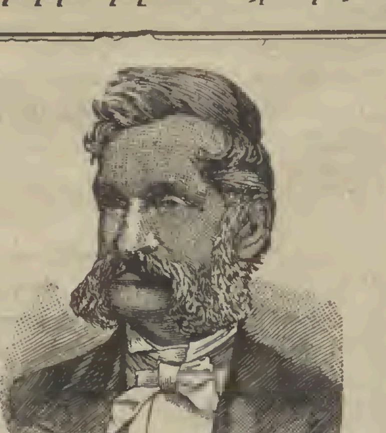

ԱՅԷՐԻ
ՉԷՐԻ ՊԷՔԹՕՐԱԼ
Անզուգական
Շուտով բուժելու համար
Հարբուխը, հազը, էնֆլիւէնցան եւ կոկորդի ցաւ
Ամենէն սաստիկ հազը կը բուժէ. բորբոքած թոքերը կը կակուղցնէ, հանդարտ քուն մը կուտայ, կեղծմաշ կապոյտ հազի, կոկորդի ցաւերու եւ ... լը այն թոքային հիւանդութեանց ... մար, որոց ենթակայ են երխաս... ները, ամենէն ազդու դեղն է
ԱՅԷՐԻ ՉԷՐԻ ՊԷՔԹՕՐԱԼԸ
որ մեծագոյն վարձատրութեանց արժանացած է աշխարհի մեծ ցուցահանդէսներուն մէջ.
Կը գտնուի դեղագործներու եւ դեղավաճառաց քով։ Ընդհանուր մթերանոց Տր. Այէրի դեղերուն Պ. Էտմ. Քարուանայի անգլիական վաճառատուն 95 եւ 97, Եւրոպէք գալատըըըմ, Վօյվօտայի պահականոցին մօտ։

ԱՆՄՐՑԵԼԻ
ԱԺԱՆ ԾԱԽԵԼ ՇԱՏ ԾԱԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ
ԿՕՇԿԱԿԱՐ ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
Մահմուտ Փաշա Թ. 211. եւ Գարաքէօյ Գոմիսիոն խանին անկիւնը Թ.

Սոյն կօշկակարատունը, ... քսան եւ հինգ տարիներէ ... վեր արհեստին համար ... ծած խնամոց շնորհիւ հաս... րակութեան համարումը ... հած է, մեծ քանակութեամ... գաղիական ամենալաւ ... րանքներէ ամէն ձեւի եւ ... մէն չափու կօշիկներ ունի ... նաեւ չափու վրայ կօշիկնե... կը շինէ, եւ ամենէն նրբ... ճաշակ եւ դժուարահաճ գ... նողներն իսկ ամենայնիւ ... գոհացնէ ։

Ապրանաց եւ արհեստ... բարձրութեամբ անզուգա... կան է ։ Կօշիկներ ու վերջին գները արգոյ հասարակութեան արդէն յայտնի են

SANTAL SALOLÉ LACROIX
ԳԱՊՍԻՒԼՆԵՐԸ
Միակ՝ գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենալաւ խրացնելին է։
Վաճառատեղին՝ դեղարան Լազառեա, 76, Շաթօ-տօ փողոց. Բարիզ.
Կը ծախուի ամէն դեղավաճառաց քով